

โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

แผนงาน	บูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก
กิจกรรมหลัก	พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)
กิจกรรมย่อย	สร้างเกษตรกรปราดเปรื่อง

◎ เป้าหมาย

1. เกษตรกร	จำนวน	3,090 ราย	(Smart Farmer : SF)
2. เจ้าหน้าที่ส่งเสริมปศุสัตว์	จำนวน	100 ราย	(Smart Officer : SO)

◎ กิจกรรมดำเนินงาน

1. พัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer	จำนวน	770	ราย
2. พัฒนาอาสาปศุสัตว์สู่ Smart Farmer	จำนวน	770	ราย
3. พัฒนา Smart Farmer ต้นแบบ	จำนวน	770	ราย
4. สร้างผู้นำเยาวชนเกษตรกรด้านปศุสัตว์	จำนวน	780	ราย
5. การขับเคลื่อนเจ้าหน้าที่ส่งเสริมปศุสัตว์ให้เป็น Smart Officer	จำนวน	100	ราย
6. ติดตาม ประเมิน และรายงานผลการดำเนินงาน			

พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

แผนงาน	บูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก
โครงการ	พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)
กิจกรรมหลัก	สร้างเกษตรกรปราดเปรื่อง
กิจกรรมย่อย	พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

🎯 หลักการและเหตุผล

ตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปี พ.ศ. 2557 ที่ต้องการให้มีการพัฒนาเกษตรกรเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และพัฒนาเจ้าหน้าที่ให้เป็นเจ้าหน้าที่ปราดเปรื่อง (Smart Officer) ซึ่งเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่ มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม มีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร และมีความรักเกษตรกรเหมือนญาติ ส่วนเจ้าหน้าที่ปราดเปรื่อง (Smart Officer) หมายถึง ผู้ที่มีความรอบรู้ทางวิชาการและนโยบาย มีการใช้เทคโนโลยีมาช่วยเหลือเกษตรกร มีการสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร มีการมุ่งนำเกษตรกรสู่ Green Economy และ Zero waste agriculture และมีความภาคภูมิใจในองค์กรและความเป็นข้าราชการ

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ให้ความสำคัญกับการเพิ่มและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เกิดความมั่นคง เข้มแข็ง โดยจัดทำแผนยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานในการพัฒนาภาคการเกษตรให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) ทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ซึ่งแผนยุทธศาสตร์ฯ ดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรมั่นคง ภาคการเกษตรมั่นคง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เป็นการทำงานภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร ตัวชี้วัดตามแผนยุทธศาสตร์ : เกษตรกรรับการพัฒนาศักยภาพให้เป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง ภายในเวลา 20 ปี แบ่งเป็น 4 ช่วง คือ 1) ปี 2560 จำนวน 47,784 ราย ปี 2561 จำนวน 81,465 ราย ปี 2562 จำนวน 80,330 ราย ปี 2563 จำนวน 80,230 ราย ปี 2564 จำนวน 83,651 ราย 2) ปี 2565-2569 จำนวน 768,380 ราย 3) ปี 2570-2574 จำนวน 1,200,000 ราย 4) ปี 2575-2579 จำนวน 1,900,000 ราย (ที่มา : เอกสารแผนยุทธศาสตร์การเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี อ้างอิง รายงานผลการตรวจสอบ SF ที่ดำเนินการในปี พ.ศ. 2562)

จากสถานการณ์ภาคการเกษตรของไทยที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน แรงงานเกษตรอายุเฉลี่ยสูงขึ้น และเกษตรกรรุ่นใหม่มีจำนวนน้อยลง ดินและน้ำมีปัญหาจากการใช้ปัจจัยการผลิตที่ไม่เหมาะสม เกษตรกรรายย่อยยังมีข้อจำกัดในการใช้เครื่องจักรกลการเกษตร รวมทั้งยังจำเป็นต้องพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้ตลอดห่วงโซ่ตั้งแต่ปัจจัยการผลิต การแปรรูป การบรรจุภัณฑ์ และระบบโลจิสติกส์ เช่น การผลิตพืช สัตว์พันธุ์ดี และการกระจายพันธุ์ให้ทั่วถึง การแก้ไขปัญหาหนี้สินของเกษตรกรจากการขาดทุนในการทำการเกษตร ให้ความสำคัญกับการผลิตให้ได้มาตรฐานตามความต้องการของตลาดและมีการพัฒนามาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างต่อเนื่อง สินค้าเกษตรต้องมีการพัฒนาต่อยอดเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและผลิตสินค้าคุณภาพสูง เช่น สินค้าเกษตรอินทรีย์ ต้องการฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมให้เกษตรกรทำการผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices : GAP)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กรมปศุสัตว์ได้รับการจัดสรรงบประมาณ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ภายใต้แผนบูรณาการพัฒนาศักยภาพการผลิตภาคเกษตร แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก เป็นงบประมาณ จำนวน 2,644,500 บาท เพื่อดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวฯ ในการพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรด้านปศุสัตว์ จำนวน 3,090 ราย ใน 5 โครงการ ดังนี้ 1) โครงการพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer 2) โครงการพัฒนาอาสาปศุสัตว์สู่ Smart Farmer 3) โครงการพัฒนา Smart Farmer ต้นแบบ 4) โครงการสร้างผู้นำเยาวชนเกษตรกรด้านปศุสัตว์ (Young Smart Farmer) และ 5) โครงการคัดเลือกเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ดีเด่นระดับเขตและระดับจังหวัด

การพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องนั้น กรมปศุสัตว์กำหนดให้พัฒนาเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะ ให้แก่เกษตรกรเป้าหมายด้วยวิธีการจัดหลักสูตร การประชุม การสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การระดมความคิด บรรยาย การสาธิต การศึกษาดูงาน หรือวิธีการอื่นๆ ตลอดจนการเรียนรู้จากเกษตรกร ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานด้านปศุสัตว์ เช่น เกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ สถาบันเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ ปราชญ์เกษตร เกษตรกรดีเด่นระดับเขต/จังหวัด เจ้าของศูนย์ ศพก. ผู้จัดการฟาร์มแปลงใหญ่ วิทยากร อาจารย์จากสถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัย วิทยาลัย หรือจากวิทยากรผู้มีความรู้แหล่งที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนา ซึ่งมีสถานที่ ผลิตผล ผลิตภัณฑ์ หรือ ตัวอย่างที่จะสามารถทำให้ผู้เข้ารับการพัฒนาได้ศึกษาดูงานได้ ซึ่งนอกจากจะทำให้ผู้เข้ารับการพัฒนาเป็นเกษตรกรปราดเปรื่องเกิดความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงานด้านปศุสัตว์แล้ว ยังสามารถสร้างแรงบันดาลใจ และสร้างเครือข่ายให้เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการศึกษาดูงาน และการสนทนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งเป็นพลังด้านบวกในการพัฒนาตนเอง พัฒนาหมู่บ้าน ชุมชนของตนเองให้ประสบความสำเร็จต่อไป

ทั้งนี้ ให้มีการประสานงานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เช่น มหาวิทยาลัย วิทยาลัย ทั้งภาครัฐและเอกชนในพื้นที่หรือวิทยากรจากพื้นที่อื่นๆ เพื่อจัดทำแผนการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะที่เหมาะสมให้กับเกษตรกร Smart Farmer เป้าหมาย และมีการติดตามพัฒนาเป็นรายบุคคลให้ครอบคลุมตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ และรายงานผลการดำเนินงานโครงการในระบบ e-Operation กรมปศุสัตว์ให้ครบถ้วน

🎯 วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาเกษตรกรเป็น Smart Farmer
2. เพื่อพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ด้านปศุสัตว์
3. เพื่อพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ให้เป็นเกษตรกรต้นแบบ ที่สามารถเป็นแบบอย่างในการเรียนรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ และเทคโนโลยีด้านปศุสัตว์กับเกษตรกรด้วยกันได้ในระดับดี

🎯 ตัวชี้วัดโครงการ

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ : จำนวนเกษตรกรที่ได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้ (Smart Farmer) 3,090 ราย
ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ : จำนวนเกษตรกรที่ยกระดับเป็น Smart Farmer ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

🎯 คุณสมบัติของผู้เข้ารับการพัฒนา

1. เกษตรกรผู้ประกอบการด้านปศุสัตว์
2. สามารถเข้ารับการพัฒนาหรือการฝึกอบรมได้ครบระยะเวลาที่กำหนด

🎯 เป้าหมาย จำนวน 3,090 ราย

🎯 ระยะเวลาดำเนินการ

- ส่งแบบเสนอแผนการพัฒนา เดือนพฤศจิกายน 2563
- การฝึกอบรมหรือการพัฒนา เดือนพฤศจิกายน 2563 – เดือนมีนาคม 2564
- การติดตามและประเมินผล เดือนพฤศจิกายน 2563 – เดือนกันยายน 2564
- การสรุปและรายงานผลสัมฤทธิ์ เดือนธันวาคม 2563 – เดือนกันยายน 2564

◎ พื้นที่ดำเนินการ

- สำนักงานปศุสัตว์พื้นที่กรุงเทพมหานคร และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 76 แห่ง
- สำนักงานปศุสัตว์เขต 1 – 9

◎ การจำแนกเกษตรกร เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

เกษตรกรปราดเปรี๊อง Smart Farmer จำแนกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

- Developing Smart Farmer (DSF) คือ เกษตรกรที่มีคุณสมบัติพื้นฐานไม่ครบ 6 ข้อ
- Smart Farmer (SF) คือ เกษตรกรที่มีคุณสมบัติพื้นฐานครบ 6 ข้อ โดยผ่านตัวบ่งชี้อย่างน้อย 1 ตัว ในแต่ละคุณสมบัติ
- Smart Farmer Model (SFM) คือ เกษตรกรต้นแบบที่มีคุณสมบัติพื้นฐานครบทั้ง 6 ข้อ โดยผ่านตัวบ่งชี้ครบ 15 ข้อ

เกษตรกรรุ่นใหม่ Young Smart Farmer ที่มีอายุ 17-45 ปี จำแนกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

- Developing Young Smart Farmer (YDSF) คือ เกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีคุณสมบัติพื้นฐานไม่ครบ 6 ข้อ
- Young Smart Farmer (YSF) คือ เกษตรกรรุ่นใหม่ที่มีคุณสมบัติพื้นฐานครบ 6 ข้อ โดยผ่านตัวบ่งชี้อย่างน้อย 1 ตัว ในแต่ละคุณสมบัติ
- Young Smart Farmer Model (YSFM) คือ เกษตรกรรุ่นใหม่ต้นแบบ ที่มีคุณสมบัติพื้นฐานครบทั้ง 6 ข้อ โดยผ่านตัวบ่งชี้ครบ 15 ข้อ

◎ คุณสมบัติของเกษตรกร Smart Farmer และ Young Smart Farmer

1. มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่
2. มีความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข้อมูล และใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการได้
3. มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการผลผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain)
4. มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค
5. มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม/สังคม
6. มีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร

◎ พัฒนาเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) 6 โครงการ

1. โครงการพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer
2. โครงการพัฒนาอาสาปศุสัตว์สู่ Smart Farmer
3. โครงการพัฒนา Smart Farmer ต้นแบบ
4. โครงการสร้างผู้นำเยาวชนเกษตรกรด้านปศุสัตว์ (Young Smart Farmer)
5. การคัดเลือกเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) ดีเด่น (ระดับเขต และ ระดับจังหวัด)
6. การถอดบทเรียน Smart Farmer ต้นแบบ

◎ วิธีดำเนินงาน

1. พัฒนาเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะ ให้แก่เกษตรกร Smart Farmer เป้าหมายด้วยวิธีการจัดหลักสูตรการถ่ายทอดสารสนเทศและเทคโนโลยีด้านการเลี้ยงปศุสัตว์ การประชุม การสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การระดมความคิด บรรยาย การสาธิต การศึกษาดูงาน หรือวิธีการอื่นๆ ที่เหมาะสม
2. ประสานงานและบูรณาการในการพัฒนาเกษตรกรเป้าหมาย จากเกษตรกรต้นแบบ วิทยากร หรือผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานด้านปศุสัตว์ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน เช่น เกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ สถาบันเกษตรกรดีเด่นแห่งชาติ ราชภัฏเกษตร เกษตรกรดีเด่นระดับเขต/จังหวัด เจ้าของศูนย์ ศพก. ผู้จัดการฟาร์มแปลงใหญ่ อาจารย์จากสถาบันการศึกษา มหาวิทยาลัย วิทยาลัย หรือ ผู้มีความรู้ที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนา ซึ่งมีฟาร์ม โรงเรือน หรือ ผลิตผล ผลิตภัณฑ์ เพื่อเป็นตัวอย่าง หรือแบบอย่าง ที่จะสามารถทำให้ผู้เข้ารับการพัฒนาดูแลศึกษาดูงานได้ เป็นต้น
3. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรเป้าหมาย เกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกรเพื่อเป็นแนวทางสำคัญต่อการพัฒนาการเกษตร เพราะนอกจากจะเป็นการเพิ่มอำนาจต่อรอง ทั้งด้านการซื้อปัจจัยการผลิตและขายผลผลิตแล้ว ยังนำมาซึ่งความร่วมมือกันของหมู่คณะ ซึ่งกลุ่มมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแก้ปัญหา สามารถพึ่งตนเองได้ และนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชน เป็นต้น
4. ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรเป้าหมาย หรือกลุ่มเกษตรกรเป้าหมายเกิดความรู้ต่อยอดในด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ หรือ ช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ หรือ การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อการจำหน่าย เป็นต้น
5. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรเป้าหมายเป็นเกษตรกรต้นแบบที่มีประสิทธิภาพทางด้านแหล่งเรียนรู้ และการเป็นวิทยากร
6. เกษตรกร Smart Farmer เป้าหมาย หรือ กลุ่มเกษตรกร Smart Farmer เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนานำเสนอผลงานตามข้อ 4 อย่างน้อย 1 ชิ้น ต่อ 1 โครงการฝึกอบรม (จังหวัดดำเนินการพัฒนาเกษตรกร 4 โครงการ นำเสนอผลิตภัณฑ์ด้านปศุสัตว์ อย่างน้อย 4 ผลิตภัณฑ์)
7. ดำเนินการถอดบทเรียน Smart Farmer ต้นแบบ
8. ดำเนินการคัดเลือกเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ดีเด่น ระดับเขต และ ระดับจังหวัด
9. ติดตามการพัฒนาและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้สามารถผ่านการประเมินได้
10. หลังการพัฒนาหรือฝึกอบรมให้มอบประกาศนียบัตรให้ผู้ผ่านการพัฒนา

◎ ขั้นตอนการบันทึกข้อมูล Smart Farmer

แบบเสนอแผนพัฒนา SF คือ แบบสำรวจของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด 77 จังหวัด เพื่อนำเสนอแผนพัฒนาเกษตรกรไปสู่เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ของจังหวัด โดยมีการจัดประเภท ระบุจำนวนเป้าหมายของเกษตรกรที่เข้ารับการพัฒนานในแต่ละโครงการฯ ระบุชนิดสาขาปศุสัตว์ตามยุทธศาสตร์รายชนิดสัตว์ ภายในเดือนพฤศจิกายน 2563

แบบ SF1 คือ แบบสำรวจและประเมินคุณสมบัติของ Smart farmer กรมปศุสัตว์ ใช้จัดเก็บข้อมูลทั่วไป และข้อมูลการทำเกษตรของเกษตรกร และการประเมินคุณสมบัติของเกษตรกรก่อนและหลังเข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 1 ชุดต่อเกษตรกร 1 ราย

- ประเมินครั้งที่ 1 ก่อนการพัฒนาเกษตรกร ภายในเดือนธันวาคม 2563
- ประเมินครั้งที่ 2 หลังการพัฒนาเกษตรกร ภายในเดือนพฤษภาคม 2564

แบบ SF2 คือ แบบสรุปผลการดำเนินงานการพัฒนา Smart Farmer โดยมีการจัดประเภท จำนวนเกษตรกรที่เข้ารับการพัฒนา ในแต่ละสาขาปศุสัตว์ และรายได้รวมภาคการเกษตร (นำข้อมูลจากแบบ SF1, SF2 หลังจากทำการประเมินคุณสมบัติเกษตรกร ครั้งที่ 2 เรียบร้อยแล้วมาบันทึกข้อมูลลงในแบบ SF3)

แบบ SF3 คือ แบบสรุปผลการประเมินคุณสมบัติ ข้อมูลของเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการทั้งหมด โดยบันทึกเป็นไฟล์ excel เท่านั้น สามารถนำข้อมูลจากแบบ SF1 – SF2 หลังจากทำการประเมินคุณสมบัติเกษตรกรครั้งที่ 2 เรียบร้อยแล้วมาบันทึกข้อมูลลงใน แบบ SF3 ตามแบบฟอร์มที่กรมกำหนด และรวมในไฟล์เดียวกัน โดยระบุโครงการหรือกิจกรรมที่ดำเนินการอย่างถูกต้อง

ข้อสังเกต : ขอความร่วมมือกรอกข้อมูลให้ครบถ้วนทุกช่อง โดยต้องระบุรายได้ของผู้เข้ารับการพัฒนาทั้งก่อน และหลัง เพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ

แบบ SF4 คือ แบบถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบดีเด่น Smart Farmer Model และ Young Smart Farmer Model เพื่อเป็นบทเรียนให้กับผู้สนใจศึกษานำไปใช้ประโยชน์ต่อไป โดยกำหนดให้ปศุสัตว์จังหวัดพิจารณาคัดเลือก Smart Farmer Model ดีเด่น จังหวัดละ 1 คน และ Young Smart Farmer Model จังหวัดละ 1 คน เพื่อถอดบทเรียนเกษตรกรต้นแบบดีเด่น จัดเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ สังเกต บันทึกภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว ตามองค์ประกอบของการถอดบทเรียนลงใน แบบ SF4

แบบคัดเลือกเกษตรกรปราดเปรื่อง Smart Farmer ดีเด่น ระดับเขต ระดับจังหวัด คือ แบบฟอร์มที่สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด และปศุสัตว์เขต ใช้ในการคัดเลือกเกษตรกรปราดเปรื่อง Smart Farmer ดีเด่น ระดับเขต ระดับจังหวัด โดยมีการกำหนดคะแนนเต็ม 100 คะแนน

แบบฟอร์มประวัติ Smart Farmer ดีเด่น คือ แบบประวัติ ผลการดำเนินงานด้านปศุสัตว์ของเกษตรกรปราดเปรื่องที่ได้รับรางวัล Smart Farmer ดีเด่น ระดับเขต ระดับจังหวัด

แบบสรุปของเกษตรกรปราดเปรื่อง Smart Farmer ดีเด่น คือ แบบสรุปข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรปราดเปรื่องดีเด่น เพื่อนำข้อมูลขึ้นเผยแพร่บนเว็บไซต์ของสำนักงานปศุสัตว์เขต หรือ ปศุสัตว์จังหวัด

แบบสรุปประเมินผลการดำเนินงาน และผลสัมฤทธิ์โครงการ คือ แบบสรุปประเมินผลการดำเนินโครงการ สรุปรายงานผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องประจำปี ข้อมูลสรุปรายงานผลประกอบด้วยเอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน หนังสืออนุมัติโครงการ หนังสือขออนุมัติจัดฝึกอบรม คู่มือดำเนินโครงการฯ ผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม (รายชื่อเกษตรกร) ผลการใช้จ่ายงบประมาณ ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะผลสัมฤทธิ์ เป็นต้น

🕒 **หน้าที่และความรับผิดชอบ**

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

- 1) แต่งตั้งคณะทำงานพิจารณาจัดหาเกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์เข้ารับการพัฒนาในโครงการตามคุณสมบัติและเป้าหมายที่กำหนด
- 2) พิจารณาคัดเลือกและจัดหาเกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์เข้าร่วมโครงการเตรียมตามคุณสมบัติและเป้าหมาย
- 3) คัดเลือก Smart Farmer ดีเด่นระดับจังหวัด
- 4) นำเสนอแผนพัฒนาเกษตรกรไปสู่เกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ของจังหวัด ตามแบบเสนอแผนพัฒนา SF โดยมีการระบุจำนวนเป้าหมายของเกษตรกรที่เข้ารับการพัฒนาในแต่ละโครงการฯ ระบุชนิดสาขาปศุสัตว์ตามยุทธศาสตร์รายชนิดสัตว์เสนอปศุสัตว์เขต ภายในเดือนพฤศจิกายน 2563
- 5) สํารวจและประเมินคุณสมบัติของเกษตรกร (แบบ SF1)

- 6) ดำเนินการฝึกอบรมและวิธีการอื่นๆ ในการพัฒนาเกษตรกรเป้าหมาย (แบบ SF2)
- 7) สรุบบันทึกข้อมูลเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการ (แบบ SF3 เป็นไฟล์ excel เท่านั้น)
- 8) ดำเนินการถอดบทเรียน Smart Farmer ต้นแบบ (แบบ SF4) เป็นไฟล์ word เท่านั้น
- 9) รายงานผลการดำเนินงานตามแบบ SF3 และ SF4 เสนอปศุสัตว์เขต ภายในเดือนมิถุนายน 2564
- 10) รายงานผลการปฏิบัติงานในระบบ e-Operation ของกรมปศุสัตว์ ให้ครบถ้วนตามกำหนด
- 11) สรุปรายงานผลการฝึกอบรม เสนอหัวหน้าส่วนราชการ
- 12) สรุปรายงานผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่องประจำปี ข้อมูลสรุปรายงานผลประกอบด้วย เอกสารหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน หนังสืออนุมัติโครงการ หนังสือขออนุมัติจัดฝึกอบรม คู่มือดำเนินโครงการฯ ผลการดำเนินโครงการหรือกิจกรรม (รายชื่อเกษตรกร) ผลการใช้จ่ายงบประมาณ ปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ ผลสัมฤทธิ์ เป็นต้น

◎ การส่งผลการดำเนินงานของจังหวัด

1. ส่งแบบเสนอแผนพัฒนา SF ของจังหวัดเป็นไฟล์ข้อมูล Excel ให้สำนักงานปศุสัตว์เขตในพื้นที่ เพื่อรวบรวมผลงาน เสนอ กรม ผ่าน กสส. เป็นรายเขต ภายในเดือนพฤศจิกายน 2563
2. ส่งผลการดำเนินงานตามแบบ SF3 SF4 เป็นไฟล์ข้อมูล ให้สำนักงานปศุสัตว์เขตในพื้นที่ เพื่อรวบรวมผลงาน เสนอ กรม ผ่าน กสส. เป็นรายเขต ภายในเดือนมิถุนายน 2564
3. ส่งรายงานผลสรุปผลการฝึกอบรมเสนอหัวหน้าส่วนราชการ
4. สรุปรายงานผลสัมฤทธิ์ ให้สำนักงานปศุสัตว์เขตในพื้นที่ เพื่อรวบรวมผลงาน เสนอ กรม ผ่าน กสส. เป็นรายเขต ภายในเดือนสิงหาคม 2564

◎ การรายงานผลการปฏิบัติงานในระบบ e-Operation ของกรมปศุสัตว์

เจ้าหน้าที่จากสำนักงานปศุสัตว์เขต สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ผู้รับผิดชอบในการดำเนินการในการบันทึกข้อมูล ดำเนินการดังนี้

1. ลงข้อมูลให้ตรงตามช่วงวันและเวลาที่กองแผนงานกำหนดวันเปิดระบบไว้เท่านั้น
2. บันทึกตัวเลขเป้าหมายให้ตรงตามที่กำหนดให้เท่านั้น
3. กรณีบันทึกข้อมูลผลการดำเนินงานเกินจำนวน หรือไม่ครบตามเป้าหมาย สอบถามการแก้ไขข้อมูลในระบบ e-Operation ที่กองแผนงาน หมายเลข 02 653 4444 ต่อ 2242

◎ การประเมินผล

- สำนักงานปศุสัตว์พื้นที่กรุงเทพมหานคร สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ประเมินผลเกษตรกรก่อนดำเนินการ ระหว่าง ดำเนินการ หลังเสร็จสิ้นโครงการ การรายงานผลการปฏิบัติงานในระบบ e-Operation และประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการ ระดับจังหวัด

- สำนักงานปศุสัตว์เขต กำกับ ติดตามประเมินผลโครงการ การรายงานผลการปฏิบัติงานในระบบ e-Operation และ ประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการระดับเขต

- กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ กำกับ ติดตามผลการดำเนินโครงการ ประเมินผลการดำเนินงานและผลสัมฤทธิ์ โครงการฯ ภาพรวม

- กองแผนงาน ประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการฯ

◎ การรับรองผล

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดเป็นผู้รับรองผลการดำเนินงาน โดยการสำรวจเกษตรกรตามคุณสมบัติที่กำหนดในแต่ละ โครงการว่าเกษตรกรแต่ละคนมีการพัฒนาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการนั้นๆ หรือไม่ โดยใช้แบบสำรวจและ

ประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer กรมปศุสัตว์ ตามแบบ SF1 แบบ SF2 และแบบ SF3 และส่งรายงานให้ปศุสัตว์เขตในพื้นที่ตามกำหนดเวลา ซึ่งจะช่วยให้สำนักงานปศุสัตว์เขต และจังหวัดทราบผลการพัฒนาของเกษตรกรแต่ละคนว่ามีการพัฒนาเป็น Smart Farmer ในระดับใด ซึ่งจะเป็นการประเมินประสิทธิภาพของปศุสัตว์จังหวัดและเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานด้วย

◎ **ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ**

เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จะพัฒนาเป็น Smart Farmer / Smart Farmer Model /Young Smart Farmer Model

◎ **ที่ปรึกษาโครงการ** กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์

◎ **ผู้รับผิดชอบ**

- กลุ่มวิจัยและพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์
- สำนักงานปศุสัตว์พื้นที่กรุงเทพมหานคร
- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด
- สำนักงานปศุสัตว์เขต

◎ **ผู้ประสานงานโครงการฯ** กลุ่มวิจัยและพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ โทร 0 2653 4444 ต่อ 3363 โทรสาร 0 2653 4928 e-mail : ext_farmer@dld.go.th

- นางน่องนุช สาสะกุล ตำแหน่งนักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ ต่อ 3363
 - นางสาวจิตติพร ไชยมงคล ตำแหน่งนักวิชาการสัตวบาล ต่อ 3362
-

กิจกรรมการพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer

◎ หลักการและเหตุผล

ตามนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ต้องการให้มีการพัฒนาเกษตรกรเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และพัฒนาเจ้าหน้าที่ให้เป็นเจ้าหน้าที่ปราดเปรื่อง (Smart Officer) ซึ่งเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) หมายถึงผู้ที่มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่ มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้า และความปลอดภัยของผู้บริโภค มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม มีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร และมีความรักเกษตรกรเหมือนญาติ ส่วนเจ้าหน้าที่ปราดเปรื่อง (Smart Officer) หมายถึงผู้ที่มีความรอบรู้ทางวิชาการและนโยบาย มีการใช้เทคโนโลยีมาช่วยเหลือเกษตรกร มีการสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร มีความมุ่งนำเกษตรกรสู่ Green Economy และ Zero waste agriculture และมีความภาคภูมิใจในองค์กรและความเป็นข้าราชการ

ในปี 2564 ภาคการเกษตรมีเกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์ประมาณ 3.81 ล้านครัวเรือน (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์ ปี 2563) จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการจำแนกเกษตรกรจากข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร และกำหนดแนวทาง โดยมุ่งเน้นเกษตรกรกลุ่มที่ไม่สามารถประกอบอาชีพเกษตรกรด้วยตนเองได้อย่างยั่งยืน เป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนาเกษตรกรให้สามารถเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer)

ในปีงบประมาณ 2564 กรมปศุสัตว์จึงดำเนินการโครงการพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer ทั่วประเทศ เพื่อพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรด้านปศุสัตว์ ให้เป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง หรือ Smart Farmer

◎ วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้เกษตรกรที่เข้ารับการพัฒนาเป็น Smart Farmer
2. เพื่อให้เกษตรกรที่เข้ารับการพัฒนาได้รับข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้ทางด้านการผลิตและการตลาดที่สามารถทำการผลิตได้อย่างเหมาะสม

◎ คุณสมบัติของผู้เข้ารับการพัฒนา

1. เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพการเกษตรด้านปศุสัตว์ที่มีความสนใจต้องการรับการพัฒนาเป็น Smart Farmer
2. สามารถเข้ารับการฝึกอบรมได้ตลอดการพัฒนา

◎ เป้าหมาย 10 ราย

◎ วิธีการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง Smart Farmer

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ดำเนินการฝึกอบรมพัฒนาเกษตรกรร่วมกับวิธีการศึกษาดูงานจากเกษตรกรผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานด้านปศุสัตว์

1. จัดทำแผนพัฒนาเกษตรกร Smart Farmer เป้าหมาย

2. พัฒนาเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะ ให้แก่เกษตรกร Smart Farmer เป้าหมายด้วยวิธีการจัดหลักสูตรการถ่ายทอดสารสนเทศและเทคโนโลยีด้านการเลี้ยงปศุสัตว์ การประชุม การสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การระดมความคิด บรรยาย การสาธิต การศึกษาดูงาน หรือวิธีการอื่นๆ ที่เหมาะสม

3. ประสานงานและบูรณาการในการพัฒนาเกษตรกรเป้าหมาย เป็นวิทยากร จากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน มหาวิทยาลัย วิทยาลัย เป็นต้น

4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรเป้าหมาย เกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกร เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ มีส่วนร่วมในการพัฒนาแก้ปัญหา สามารถพึ่งตนเองได้ และนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชน เป็นต้น

5. ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรเป้าหมาย หรือกลุ่มเกษตรกรเป้าหมายเกิดความรู้ต่อยอดในด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ หรือ ช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ หรือ การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อการจำหน่าย เป็นต้น

6. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสามารถนำเสนอผลงานของเกษตรกร หรือ กลุ่มเกษตรกร ที่ได้รับการพัฒนาในโครงการ โครงการละ 1 ชิ้นงาน อาทิ การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากปศุสัตว์ หรือ ช่องทางการตลาด การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ หรือ การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อการจำหน่าย เป็นต้น (อย่างน้อย 1 ชิ้น ต่อ 1 โครงการฝึกอบรม)

🕒 ระยะเวลาการดำเนินการ

- ส่งแบบเสนอแผนการพัฒนา เดือนพฤศจิกายน 2563
- การฝึกอบรมหรือการพัฒนา เดือนพฤศจิกายน 2563 – เดือนมีนาคม 2564
- การติดตามและประเมินผล เดือนพฤศจิกายน 2563 – เดือนกันยายน 2564
- การสรุปและรายงานผลสัมฤทธิ์ เดือนธันวาคม 2563 – เดือนกันยายน 2564

📍 **พื้นที่ดำเนินการ** ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หรือสถานที่ที่เหมาะสม

📍 **ที่ปรึกษาโครงการ** กลุ่มวิจัยและพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์

👤 **ผู้รับผิดชอบ** สำนักงานปศุสัตว์พื้นที่กรุงเทพมหานคร และสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

📊 การประเมินผลและติดตามผลการฝึกอบรม

ประเมินผลก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ หลังเสร็จสิ้นโครงการ และการรายงานผลการปฏิบัติงานในระบบ e-Operation

🏆 การรับรองผล

เกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการเป็น Smart Farmer และผ่านการประเมินคุณสมบัติ Smart Farmer ครบทั้ง 6 ข้อ เมื่อเสร็จสิ้นโครงการ

🎁 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ในปีงบประมาณ 2564 กรมปศุสัตว์จะมีเกษตรกรปราดเปรื่องที่ ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณสมบัติของ Smart Farmer ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 และสามารถประกอบอาชีพด้านปศุสัตว์ในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน

👤 ผู้ประสานงานโครงการฯ

นางนงนุช สาสะกุล ตำแหน่งนักทรัพยากรบุคคลชำนาญ กลุ่มวิจัยและพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ โทร 0 2653 4444 ต่อ 3363 โทรสาร 0 2653 4928
e-mail : ext_farmer@dld.go.th

กิจกรรมพัฒนาอาสาปศุสัตว์สู่ Smart Farmer

๑ หลักการและเหตุผล

ตามนโยบายเร่งด่วนของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ต้องการให้มีการพัฒนาเกษตรกรเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และพัฒนาเจ้าหน้าที่ให้เป็นเจ้าหน้าที่ปราดเปรื่อง (Smart Officer) ซึ่งเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) หมายถึงผู้ที่มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่ มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ มีการบริหารจัดการผลผลิตและการตลาด มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม และมีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร ส่วนเจ้าหน้าที่ปราดเปรื่อง (Smart Officer) หมายถึงผู้ที่มีความรอบรู้ทางวิชาการและนโยบาย มีการใช้เทคโนโลยีมาช่วยเหลือเกษตรกร มีการสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร มีการมุ่งนำเกษตรกรสู่ Green Economy และ Zero waste agriculture และมีความภาคภูมิใจในองค์กรและความเป็นข้าราชการ

ปัจจุบัน จากฐานข้อมูลอาสาสมัครเกษตร ณ วันที่ 30 กันยายน 2563 มีอาสาปศุสัตว์ 55,525 คน โดยกรมปศุสัตว์มีอาสาช่วยปศุสัตว์อำเภอปฏิบัติงานในท้องที่ทั่วประเทศ การปฏิบัติงานของอาสาปศุสัตว์เป็นที่ยอมรับและได้รับรางวัลจากสำนักพัฒนาระบบบริหาร (ก.พ.ร.) ในเรื่องการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมสามปีต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี พ.ศ.2556 ถึงปี พ.ศ. 2558 ได้แก่

ปี พ.ศ.2556 รางวัลความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับดีเยี่ยม

ปี พ.ศ.2557 รางวัลขยายผลการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วม ระดับชมเชย

ปี พ.ศ.2558 รางวัลความเป็นเลิศด้านการบริหารราชการแบบมีส่วนร่วมขยายผล ระดับดี

ดังนั้น กรมปศุสัตว์จึงเห็นความจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพอาสาปศุสัตว์อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้อาสาปศุสัตว์มีความรู้ความสามารถพร้อมช่วยงาน จึงได้มีการกำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของอาสาปศุสัตว์ให้ชัดเจนและให้มีหน่วยงานที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางเกี่ยวกับฐานข้อมูลอาสาปศุสัตว์เพื่อเชื่อมโยงฐานข้อมูลเกษตรกรอาสาของทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้เป็นระบบ โดยยึดหลักการมีความสนใจร่วม มีความต้องการร่วมและการมีผลตอบแทนหรือผลประโยชน์ร่วมกันเป็นหลักในการดำเนินงาน

ในการนี้ กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบแผนและการดำเนินงานตลอดจนเป็นศูนย์กลางฐานข้อมูลอาสาปศุสัตว์ จึงได้กำหนดแนวทางการดำเนินงานเพื่อพัฒนาศักยภาพอาสาปศุสัตว์ให้เป็นระบบเพื่อสนองต่อนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และกรมปศุสัตว์ในการพัฒนาเกษตรกรของประเทศ

๑ วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ด้านปศุสัตว์ หรือ สนับสนุน ส่งเสริม ปัจจัยการผลิตให้แก่ อาสาปศุสัตว์สู่การเป็น Smart Farmer

1. ให้สามารถเป็น Smart Farmer ที่มีประสิทธิภาพ
2. สามารถถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้ ทางด้านการผลิต และการตลาดได้อย่างเหมาะสม

◎ **คุณสมบัติของผู้เข้ารับการพัฒนา**

1. เป็นอาสาสมัครที่ปฏิบัติงานต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 1 ปี
2. สามารถเข้ารับการฝึกอบรมได้ตลอดการพัฒนา

◎ **เป้าหมาย** 10 ราย

◎ **วิธีการพัฒนาอาสาสมัครสู่ Smart Farmer**

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ดำเนินการ ดังนี้

1. จัดทำแผนพัฒนาอาสาสมัคร เป้าหมาย
2. พัฒนาเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะ ให้แก่เกษตรกร Smart Farmer เป้าหมายด้วยวิธีการจัดหลักสูตรการถ่ายทอดสารสนเทศและเทคโนโลยีด้านการเลี้ยงปศุสัตว์ การประชุม การสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การระดมความคิด บรรยาย การสาธิต การศึกษาดูงาน หรือวิธีการอื่นๆ ที่เหมาะสม
3. ประสานงานและบูรณาการในการพัฒนาเกษตรกรเป้าหมาย เป็นวิทยากร จากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน มหาวิทยาลัย วิทยาลัย เป็นต้น
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรเป้าหมาย เกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกร เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ มีส่วนร่วมในการพัฒนาแก้ปัญหา สามารถพึ่งตนเองได้ และนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชน เป็นต้น
5. ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรเป้าหมาย หรือกลุ่มเกษตรกรเป้าหมายเกิดความรู้ต่อยอดในด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ หรือ ช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ หรือ การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อการจำหน่าย เป็นต้น
6. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสามารถนำเสนอผลงานของเกษตรกร หรือ กลุ่มเกษตรกร ที่ได้รับการพัฒนา ได้โครงการละ 1 ชิ้นงาน อาทิ การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากปศุสัตว์ หรือ ช่องทางการตลาด การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ หรือ การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อการจำหน่าย เป็นต้น (อย่างน้อย 1 ชิ้น ต่อ 1 โครงการฝึกอบรม)

◎ **ระยะเวลาการดำเนินการ**

- ส่งแบบเสนอแผนการพัฒนา เดือนพฤศจิกายน 2563
- การฝึกอบรมหรือการพัฒนา เดือนตุลาคม 2563 – เดือนมีนาคม 2564
- การติดตามและประเมินผล เดือนตุลาคม 2563 – เดือนกันยายน 2564
- การสรุปและรายงานผลสัมฤทธิ์ เดือนธันวาคม 2563 – เดือนกันยายน 2564

◎ **พื้นที่ดำเนินการ** ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก) หรือสถานที่ที่เหมาะสม

◎ **ที่ปรึกษาโครงการ** กลุ่มวิจัยและพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์

◎ **ผู้รับผิดชอบ** สำนักงานปศุสัตว์พื้นที่กรุงเทพมหานครและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

◎ **การประเมินผล**

ประเมินผลก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ หลังเสร็จสิ้นโครงการ และการรายงานผลการปฏิบัติงานในระบบ e-Operation

◎ **ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ**

ปีงบประมาณ 2564 กรมปศุสัตว์จะมีอาสาปศุสัตว์ที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบ ที่มีประสิทธิภาพและสามารถเป็นตัวอย่างการประกอบอาชีพด้านปศุสัตว์ในแต่ละพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม

๑ ผู้ประสานงานโครงการฯ

นางนงนุช สาสะกุล ตำแหน่งนักทรัพยากรบุคคลชำนาญ กลุ่มวิจัยและพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ โทร 0 2653 4444 ต่อ 3365 โทรสาร 0 2653 4928 e-mail : ext_farmer@dld.go.th

กิจกรรมพัฒนา Smart Farmer ต้นแบบ

๑ หลักการและเหตุผล

ตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ต้องการให้มีการพัฒนาเกษตรกรเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และพัฒนาเจ้าหน้าที่ให้เป็นเจ้าหน้าที่ปราดเปรื่อง (Smart Officer) ซึ่งเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) หมายถึงผู้ที่มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่ มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม มีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร และมีความรักเกษตรกรเหมือนญาติ ส่วนเจ้าหน้าที่ปราดเปรื่อง (Smart Officer) หมายถึงผู้ที่มีความรอบรู้ทางวิชาการและนโยบาย มีการใช้เทคโนโลยีมาช่วยเหลือเกษตรกร มีการสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร มีการมุ่งนำเกษตรกรสู่ Green Economy และ Zero waste agriculture และมีความภาคภูมิใจในองค์กรและความเป็นข้าราชการ

สืบเนื่องปีงบประมาณ 2563 แต่ละสำนักงานปศุสัตว์จังหวัดได้ดำเนินการพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer ซึ่งปรากฏว่าทุกจังหวัดสามารถดำเนินการพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer ได้ และมี Smart Farmer ต้นแบบ ในแต่ละสาขา ดังนั้น ในปีงบประมาณ 2564 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เห็นความจำเป็นในการพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ให้ Smart Farmer ต้นแบบ เพื่อสามารถเป็นแบบอย่างแก่เกษตรกรในพื้นที่ต่อไป

ดังนั้น กรมปศุสัตว์จึงกำหนดให้มีโครงการพัฒนา Smart Farmer ต้นแบบ โดยดำเนินการทั่วประเทศ เพื่อให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของนโยบายดังกล่าว

๑ วัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้ด้านปศุสัตว์ ให้แก่ เกษตรกร Smart Farmer เป็นเกษตรกรปราดเปรื่องต้นแบบ (Smart Farmer Model) มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1. สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ให้กับเพื่อนเกษตรกรและผู้สนใจได้
2. สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้ในด้านการผลิต และการตลาดได้

๑ คุณสมบัติของผู้เข้ารับการพัฒนา

1. เกษตรกร Smart Farmer
2. สามารถเข้ารับการพัฒนาได้ตลอดการพัฒนา

๑ เป้าหมาย 10 ราย

๑ วิธีการพัฒนา Smart Farmer ต้นแบบ

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ดำเนินการ ดังนี้

1. จัดทำแผนพัฒนาเกษตรกร Smart Farmer เป้าหมาย เพื่อเป็นเกษตรกรปราดปรองต้นแบบ (Smart Farmer Model)
2. พัฒนาเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ และทักษะ ให้แก่เกษตรกร Smart Farmer เป้าหมายให้เป็นเกษตรกรปราดปรองต้นแบบ (Smart Farmer Model) ด้วยวิธีการจัดหลักสูตรการถ่ายทอดสารสนเทศและเทคโนโลยีด้านการเลี้ยงปศุสัตว์ การประชุม การสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การระดมความคิด บรรยาย การสาธิต การศึกษาดูงาน หรือวิธีการอื่นๆ ที่เหมาะสม
3. ประสานงานและบูรณาการในการพัฒนาเกษตรกรเป้าหมาย เป็นวิทยากร จากภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาชน มหาวิทยาลัย วิทยาลัย เป็นต้น
4. ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรเป้าหมาย เกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกร เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ มีส่วนร่วมในการพัฒนาแก้ปัญหา สามารถพึ่งตนเองได้ และนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชน เป็นต้น
5. ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรเป้าหมาย เกิดความรู้ต่อยอดในด้านการแปรรูปผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์ หรือ ช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ หรือ การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อการจำหน่าย เป็นต้น
6. ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรเป้าหมาย เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านปศุสัตว์ และให้มีความสามารถเป็นวิทยากร ถ่ายทอดความรู้แก่เพื่อนเกษตรกรและผู้สนใจได้
7. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสามารถนำเสนอผลงานของเกษตรกร หรือ กลุ่มเกษตรกร ที่ได้รับการพัฒนาในโครงการฯ โครงการละ 1 ชิ้นงาน อาทิ การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากปศุสัตว์ หรือ ช่องทางการตลาด การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ หรือ การออกแบบบรรจุภัณฑ์เพื่อการจำหน่าย เป็นต้น (ไม่น้อยกว่า 1 ชิ้น ต่อ 1 โครงการฝึกอบรม)
8. ถอดบทเรียนจากเกษตรกรต้นแบบ ตามแบบ SF4 จังหวัดละ 2 ราย

🕒 ระยะเวลาการดำเนินการ

- ส่งแบบเสนอแผนการพัฒนา เดือนพฤศจิกายน 2563
- การฝึกอบรมหรือการพัฒนา เดือนตุลาคม 2563 – เดือนมีนาคม 2564
- การติดตามและประเมินผล เดือนตุลาคม 2563 – เดือนกันยายน 2564
- การสรุปและรายงานผลสัมฤทธิ์ เดือนธันวาคม 2563 – เดือนกันยายน 2564

📍 **พื้นที่ดำเนินการ** ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หรือสถานที่ที่เหมาะสม

📍 **ที่ปรึกษาโครงการ** กลุ่มวิจัยและพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์

👤 **ผู้รับผิดชอบ** สำนักงานปศุสัตว์พื้นที่กรุงเทพมหานครและสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

📊 การประเมินผล

ประเมินผลก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการหลังเสร็จสิ้นโครงการ และการรายงานผลการปฏิบัติงานในระบบ e-Operation

📌 **การรับรองผล** เกษตรกรผู้เข้าโครงการสามารถเป็น Smart Farmer ต้นแบบที่มีประสิทธิภาพ

🎯 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

กรมปศุสัตว์จะมี Smart Farmer ต้นแบบ ที่สามารถเป็นตัวอย่างการประกอบอาชีพด้านปศุสัตว์อย่างมีประสิทธิภาพ

👤 ผู้ประสานงานโครงการฯ

นางน่องนุช สาสะกุล ตำแหน่งนักทรัพยากรบุคคลชำนาญ กลุ่มวิจัยและพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ โทร 0 2653 4444 ต่อ 3363 โทรสาร 0 2653 4928 e-mail : ext_farmer@dld.go.th

กิจกรรมสร้างผู้นำเยาวชนเกษตรกรด้านปศุสัตว์ (Young Smart Farmer)

🕒 หลักการและเหตุผล

ตามนโยบายกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่ต้องการให้มีการพัฒนาเกษตรกรเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) และพัฒนาเจ้าหน้าที่ให้เป็นเจ้าหน้าที่ปราดเปรื่อง (Smart Officer) ซึ่งเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) หมายถึง ผู้ที่มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่ มีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมมีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร และมีความรักเกษตรกรเหมือนญาติ ส่วนเจ้าหน้าที่ปราดเปรื่อง (Smart Officer) หมายถึงผู้ที่มีความรอบรู้ทางวิชาการและนโยบาย มีการใช้เทคโนโลยีมาช่วยเหลือเกษตรกร มีการสร้างความเข้มแข็งแก่เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร มีการมุ่งนำเกษตรกรสู่ Green Economy และ Zero waste agriculture และมีความภาคภูมิใจในองค์กรและความเป็นข้าราชการ

ในปี พ.ศ. 2560 ภาคการเกษตรมีเกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์ประมาณ 2.81 ล้านครัวเรือน ซึ่งลดลงจากปี พ.ศ. 2558 ประมาณ 0.29 ล้านครัวเรือน ซึ่งในปัจจุบัน ปี พ.ศ. 2564 ภาคการเกษตรมีเกษตรกรผู้เลี้ยงปศุสัตว์ประมาณ 3.81 ล้านครัวเรือน (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมปศุสัตว์ ปี 2564) กลุ่มวัยรุ่นมีแนวโน้มที่จะทำการเกษตรลดลง อาจทำให้เกิดผลกระทบต่อภาคการผลิตของประเทศ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องมีการสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ทดแทนรุ่นเดิมเพื่อทำการเกษตรที่ประสบความสำเร็จในอาชีพ โดยพัฒนาให้มีความรู้ความสามารถในการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาด สามารถปรับตัวรองรับกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้ ซึ่งมีการแบ่งช่วงอายุของเกษตรกรรุ่นใหม่คือ อายุ 17 - 45 ปี และต้องมีการจำแนกเกษตรกรจากข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกร

ในการนี้ ทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงดำเนินการตามนโยบายดังกล่าวตั้งแต่ปีงบประมาณ 2557 เป็นต้นไป เพื่อพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรด้านปศุสัตว์ ดังนั้น ในปีงบประมาณ 2564 จึงได้ยกระดับการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ ให้เป็น Young Smart Farmer โดยดำเนินการทั่วประเทศเพื่อให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ของนโยบายดังกล่าว

🕒 วัตถุประสงค์

1. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ทดแทนเกษตรกรในปัจจุบันที่มีอายุมากและมีจำนวนลดลง
2. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของเกษตรกรรุ่นใหม่ให้สามารถนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การบริหารจัดการ และการตลาดสินค้าปศุสัตว์

🕒 คุณสมบัติของผู้เข้ารับการพัฒนา

1. เกษตรกรรุ่นใหม่ที่สนใจประกอบอาชีพด้านปศุสัตว์ อายุ 17 - 45 ปี
2. สามารถเข้ารับการพัฒนาได้ตลอดหลักสูตร

◎ **พื้นที่ดำเนินการ** ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หรือสถานที่ที่เหมาะสม

◎ **ระยะเวลาการดำเนินการ**

- ส่งแบบเสนอแผนการพัฒนา เดือนพฤศจิกายน 2563
- การฝึกอบรมหรือการพัฒนา เดือนตุลาคม 2563 – เดือนมีนาคม 2564
- การติดตามและประเมินผล เดือนตุลาคม 2563 – เดือนกันยายน 2564
- การสรุปและรายงานผลสัมฤทธิ์ เดือนธันวาคม 2563 – เดือนกันยายน 2564

◎ **ที่ปรึกษาโครงการฝึกอบรม**

กลุ่มวิจัยและพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์

◎ **ผู้รับผิดชอบโครงการฝึกอบรม**

สำนักงานปศุสัตว์พื้นที่กรุงเทพมหานคร สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

◎ **เป้าหมาย** 10 ราย

◎ **วิธีการพัฒนา Young Smart Farmer**

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ดำเนินการฝึกอบรมพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ YSF ร่วมกับวิธีการศึกษาดูงานจากเกษตรกร ผู้ประกอบการที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานด้านปศุสัตว์ ระยะเวลา 1 วัน และรายงานผลตามแบบ SF1- SF4

◎ **การประเมินผล**

ประเมินผลก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการ และหลังเสร็จสิ้นโครงการ

◎ **คุณสมบัติของ Young Smart Farmer**

Young Smart Farmer คือ เกษตรกรรุ่นใหม่ ที่มีอายุ 17- 45 ปี และมีคุณสมบัติพื้นฐาน 6 ข้อ คือ

1. มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่
2. มีความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข้อมูล และใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการได้
3. มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการผลผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain)
4. มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค
5. มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม/สังคม
6. มีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร

◎ **การประเมินผล**

ประเมินผลก่อนดำเนินการ ระหว่างดำเนินการหลังเสร็จสิ้นโครงการ และการรายงานผลการปฏิบัติงานในระบบ e-Operation

◎ **ผลที่คาดว่าจะได้รับ**

เกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) มีทักษะทางด้านวิชาการและการปฏิบัติด้านเทคโนโลยี เป็นผู้นำด้านการปศุสัตว์ สามารถพัฒนาการผลิตสินค้าที่ได้มาตรฐาน ตรงตามความต้องการและปลอดภัยต่อผู้บริโภค มีการบริหารจัดการผลผลิตและธุรกิจการเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าปศุสัตว์

๑ ผู้ประสานงานโครงการฯ

นางนงนุช สาสะกุล ตำแหน่งนักทรัพยากรบุคคลชำนาญ กลุ่มวิจัยและพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี
กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ โทร 0 2653 4444 ต่อ 3363 โทรสาร 0 2653 4928 e-mail : ext_farmer@dld.go.th

.....

กิจกรรมการคัดเลือก Smart Farmer ดีเด่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

๑ หลักการและเหตุผล

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ให้ความสำคัญกับการเพิ่มและพัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้เกิดความมั่นคง เข้มแข็ง โดยจัดทำแผนยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579) เพื่อเป็นกรอบการดำเนินงานในการพัฒนาภาคการเกษตรให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ.) 2560-2579) ทั้ง 6 ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 แผนปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ซึ่งแผนยุทธศาสตร์ฯ ดังกล่าว มีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขจุดอ่อนและเสริมจุดแข็งให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) เป็นงานดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 2 เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร ตัวชี้วัดตามแผนยุทธศาสตร์ : เกษตรกรได้รับการพัฒนาศักยภาพให้เป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง Smart Farmer ภายในระยะเวลา 20 ปี (เอกสารแผนยุทธศาสตร์การเกษตรและสหกรณ์ ระยะ 20 ปี)

ในปี พ.ศ. 2563 กรมปศุสัตว์ได้ดำเนินโครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ภายใต้แผนงานบูรณาการพัฒนาและส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก กำหนดเป้าหมายพัฒนาเกษตรกร จำนวน 7,100 คน ในการขับเคลื่อนโครงการฯ ด้วย 5 กิจกรรมย่อย ดังนี้ 1) กิจกรรมโครงการพัฒนาเกษตรกรสู่ Smart Farmer 2) กิจกรรมโครงการพัฒนา Smart Farmer ปศุสัตว์สู่ Smart Farmer 3) กิจกรรมโครงการพัฒนา Smart Farmer ต้นแบบ 4) กิจกรรมสร้างผู้นำเยาวชนเกษตรกรด้านปศุสัตว์ (Young Smart Farmer) 5) ติดตามและประเมินผล เพื่อส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเกษตรกร ให้สามารถเป็น Smart Farmer มีความพร้อม มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการประกอบอาชีพด้านการเกษตรตลอดห่วงโซ่คุณค่าการผลิตทางการเกษตรที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต และลักษณะการประกอบอาชีพของแต่ละบุคคล ให้มีความเห็นความสำคัญในการใช้องค์ความรู้และข้อมูลประกอบการตัดสินใจ มีการนำเทคโนโลยี ภูมิปัญญาและวิถีปฏิบัติที่ดีมาใช้ และพัฒนาสินค้าการเกษตร ปศุสัตว์ โดยตระหนักถึงคุณภาพ มาตรฐาน ปริมาณความต้องการของตลาด รวมถึงความปลอดภัยต่อผู้บริโภคและสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งสำคัญ และมีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร

ในปี พ.ศ. 2564 กรมปศุสัตว์จึงได้มีนโยบายมอบรางวัล “Smart Farmer ดีเด่น” สำหรับ Smart Farmer ในกิจกรรมคัดเลือก Smart Farmer ดีเด่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 โดยสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด และปศุสัตว์เขต เพื่อค้นหาและคัดเลือกเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ดีเด่น ที่มีผลงานดีเด่นเป็นที่ปรากฏต่อวงการปศุสัตว์ในระดับจังหวัด ระดับเขต และสาธารณชนทั่วไป เพื่อเป็นการสร้างขวัญกำลังใจและความภาคภูมิใจให้แก่ Smart Farmer ที่ได้รับรางวัลดีเด่น รวมทั้งเป็นแบบอย่างให้เกิดการพึ่งตนเอง และความมุ่งมั่นในการพัฒนาอาชีพเลี้ยงสัตว์ให้ยั่งยืน และช่วย

กระตุ้นให้ Smart Farmer รายอื่นๆ เกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนาอาชีพเลี้ยงสัตว์ของตนเองและกลุ่มให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาอาชีพการเลี้ยงสัตว์ของประเทศในภาพรวมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสร้างรายได้และความมั่นคงอย่างยั่งยืนแก่เกษตรกรครอบครัว ชุมชน สังคมได้ต่อไป

◎ วัตถุประสงค์

1. เพื่อค้นหาเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ดีเด่นระดับเขต และระดับจังหวัด
2. เพื่อส่งเสริมให้ Smart Farmer ได้มีการแข่งขันพัฒนางานด้านปศุสัตว์
3. เพื่อเป็นแบบอย่างในด้านการเป็นเกษตรกรปราดเปรื่อง (Smart Farmer) ให้กับเกษตรกร หรือ ผู้สนใจพัฒนาตนสู่เกษตรกรปราดเปรื่อง Smart Farmer

◎ ประเภทการคัดเลือกของกรมปศุสัตว์

1. Smart Farmer ดีเด่นระดับจังหวัด	จำนวน 68 ราย
2. Smart Farmer ดีเด่นระดับเขต	จำนวน 9 ราย

◎ ระยะเวลาดำเนินการ

1. ระดับจังหวัด สนง.ปศจ. คัดเลือกฯ และส่งผลให้ สนง.ปศช. ภายในเดือนกุมภาพันธ์ 2564
2. ระดับเขต สนง.ปศช. รวบรวมผลจากสนง.ปศจ. ส่งผลให้ กสส. ภายในเดือนมีนาคม 2564
3. การเข้ารับรางวัล Smart Farmer ดีเด่น ในเดือนพฤษภาคม 2564 หรือวันที่กรมปศุสัตว์กำหนด
4. กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ โอนเงินให้เมื่อได้รับรายชื่อครบถ้วนทุกจังหวัด เขต ภายในเดือนมิถุนายน 2563

◎ หน้าที่ของคณะกรรมการ

คณะกรรมการระดับจังหวัด : หน้าที่

1. พิจารณา Smart Farmer ดีเด่นระดับจังหวัด จังหวัดละ 1 ราย ภายใน เดือนกุมภาพันธ์ 2564
2. รายงานผลตามแบบรายงานของกองแผนงานตามแบบ e-Operation ประจำปี พ.ศ. 2564 (ระบบบริหารการปฏิบัติงาน)
3. ส่งชื่อพร้อมประวัติของ Smart Farmer ดีเด่นระดับจังหวัด (แบบฟอร์มประวัติ Smart Farmer ดีเด่น 2563) ให้สำนักงานปศุสัตว์เขต เพื่อให้คณะกรรมการระดับเขตพิจารณา Smart Farmer ดีเด่นระดับเขต สำหรับสำนักงานปศุสัตว์พื้นที่กรุงเทพมหานครให้ส่งรายชื่อ Smart Farmer ดีเด่นให้สำนักงานปศุสัตว์เขต 1
4. จัดทำทำเนียบ Smart Farmer ดีเด่นระดับจังหวัด (แบบฟอร์มทำเนียบ Smart Farmer ดีเด่น)
 - 4.1 ส่งทำเนียบ Smart Farmer ดีเด่นระดับจังหวัด ให้ปศุสัตว์เขตเป็นผู้รวบรวมผลงานของทุกจังหวัดในพื้นที่ (ไม่ต้องส่งเอกสารมายังกองส่งเสริมฯ)
 - 4.2 นำทำเนียบ Smart Farmer ดีเด่นระดับจังหวัดเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างความรับรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเช่นเว็บไซต์ เฟสบุ๊ก หรือ โซเชียลมีเดีย ของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด
5. การมอบรางวัลให้ Smart Farmer ดีเด่นระดับจังหวัด กรมปศุสัตว์จะโอนเงินรางวัลให้จังหวัด
6. จัดทำประกาศผลการคัดเลือกของหน่วยงาน
7. รายงานผลตามแบบรายงานของกองแผนงานตามแบบ e-Operation (ระบบบริหารการปฏิบัติงาน)

๑ ขั้นตอนการดำเนินงาน

1. **ระดับจังหวัด** สอนง.ปศจ. แต่งตั้งคณะกรรมการระดับจังหวัด เพื่อทำหน้าที่พิจารณาคัดเลือก Smart Farmer ดีเด่นระดับจังหวัด จำนวน 1 ราย ส่งผลการคัดเลือกพร้อมข้อมูลประวัติ Smart Farmer ดีเด่นระดับจังหวัด และทำเนียบ Smart Farmer ให้ สอนง.ปศข.

2. **ระดับเขต** สอนง.ปศข. แต่งตั้งคณะกรรมการระดับเขต เพื่อทำหน้าที่พิจารณาคัดเลือก Smart Farmer ดีเด่นระดับเขต ลำดับที่ 1, 2, และ 3 ที่ผ่านการคัดเลือกระดับจังหวัด และส่งผลการคัดเลือกพร้อมข้อมูลตามแบบฟอร์มที่กำหนด ทำเนียบ Smart Farmer ส่งให้ กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์

3. **ระดับกรม** กสส. นำเสนอกรมปศุสัตว์เพื่อมอบโล่รางวัลให้แก่ Smart Farmer ดีเด่น จัดทำประกาศกรมปศุสัตว์เรื่อง ผลคัดเลือก Smart Farmer ดีเด่น และโอนจัดสรรงบประมาณเงินรางวัล Smart Farmer ดีเด่นให้สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด

๒ คุณสมบัติของเกษตรกรปราดเปรี๊อง (Smart Farmer) ดีเด่น ต้องพิจารณาทุกข้อ

1. มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่
2. มีความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข้อมูล และใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการได้
3. มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการผลผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain)
4. มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค
5. มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม/สังคม
6. มีความภาคภูมิใจในความเป็นเกษตรกร
7. เป็น Smart Farmer ไม่น้อยกว่า 2 ปีต่อเนื่อง
8. มีความประพฤติดี มีคุณธรรม และมีจริยธรรม
8. มีบุคลิกภาพและมีมนุษยสัมพันธ์ดี
9. เป็นผู้ที่มีความริเริ่มสร้างสรรค์

๓ หลักเกณฑ์ในการคัดเลือก Smart Farmer ดีเด่น

1. การเป็น Smart Farmer	คะแนนเต็ม	40	คะแนน
2. การพัฒนางานด้านปศุสัตว์และผลิตภัณฑ์สัตว์	คะแนนเต็ม	30	คะแนน
3. การเป็นวิทยากร	คะแนนเต็ม	10	คะแนน
4. ความประพฤติ บุคลิกภาพ	คะแนนเต็ม	10	คะแนน
5. ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์	คะแนนเต็ม	10	คะแนน

๔ ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. สร้างขวัญกำลังใจและความภาคภูมิใจให้แก่ Smart Farmer ที่ได้รับรางวัลดีเด่น รวมทั้งทำให้เกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนาอาชีพเลี้ยงสัตว์ให้ยั่งยืนและพึ่งตนเองได้

2. เป็นแบบอย่างและช่วยกระตุ้นให้ Smart Farmer รายอื่นๆ เกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนาอาชีพเลี้ยงสัตว์ของตนเองและกลุ่มให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

3. ส่งผลต่อการพัฒนาอาชีพการเลี้ยงสัตว์ของประเทศในภาพรวมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ตามรูปแบบและมาตรฐานที่กำหนด สามารถสร้างรายได้และความมั่นคงอย่างยั่งยืนแก่เกษตรกรและครอบครัว

๑ การติดต่อประสานงาน

นางนงนุช สาสะกุล นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการ กลุ่มวิจัยและพัฒนาการถ่ายทอดเทคโนโลยี กองส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์ โทรศัพท์สำนักงาน 0 2653 4444 ต่อ 3363 มือถือ/ ID Line 086 106 7525 E-mail : ext_famer@dld.go.th

๑ รายละเอียดเนื้อหาหลักสูตร (ตัวอย่าง)

หลักสูตรการเป็น Smart Farmer / Young Smart Farmer

หัวข้อวิชา การจัดทำแผนชีวิต

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีการปรับกระบวนการทัศน์ และสร้างแรงจูงใจในการทำ ปศุสัตว์

ประเด็นสำคัญ การประเมินศักยภาพของตนเอง/การตั้งเป้าหมายในการพัฒนาชีวิต/ฯ

วิธีการ การบรรยาย การฝึกปฏิบัติ

หัวข้อวิชา การบริหารธุรกิจ

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริหารธุรกิจ ยกกระดับเกษตรกร ให้เป็นผู้ประกอบการ

ประเด็นสำคัญ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม/การวางแผน กำหนดกลยุทธ์/การนำแผนไปปฏิบัติ/ฯ

วิธีการ การบรรยาย การฝึกปฏิบัติ

หัวข้อวิชา การตลาด

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถจำหน่ายผลผลิต และต่อยอดผลผลิตได้

ประเด็นสำคัญ การวิจัยตลาด/ส่วนประสมการตลาด/การจัดทำแผนการตลาด/ฯ

วิธีการ การบรรยาย การฝึกปฏิบัติ

หัวข้อวิชา เทคนิคการเลี้ยงสัตว์

วัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถดูแล ควบคุม ป้องกัน และรักษาโรคสัตว์เบื้องต้น

ประเด็นสำคัญ การดูแลสัตว์/โรคระบาดในสัตว์/การควบคุม และป้องกันโรคระบาด/ฯ

วิธีการ การบรรยาย การฝึกปฏิบัติ

หัวข้อวิชา การสร้างมูลค่าเพิ่ม

<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ได้
<u>ประเด็นสำคัญ</u>	การแปรรูปสินค้า/การสร้างตราผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์และหีบห่อ/ฯลฯ
<u>วิธีการ</u>	การบรรยาย การฝึกปฏิบัติ
หัวข้อวิชา	การทำบัญชีครัวเรือน
<u>วัตถุประสงค์</u>	เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถจัดทำบัญชีครัวเรือนได้
<u>ประเด็นสำคัญ</u>	ความรู้เกี่ยวกับการทำบัญชีครัวเรือน/ประโยชน์ของการทำบัญชีครัวเรือน/ฯลฯ
<u>วิธีการ</u>	การบรรยาย การฝึกปฏิบัติ

ประเมินผลการฝึกอบรม

ประเมินวิทยากรและหัวข้อวิชา

◎ คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องและความหมาย

ความหมายของ “Smart Farmer”

Smart Farmer หมายถึง เกษตรกรที่มีความสามารถในการประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืน สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูล มีการใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการฟาร์ม มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการผลผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมและมีความภาคภูมิใจในการเป็นเกษตรกร

สามารถแบ่งประเภทของเกษตรกรออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

1. Developing Smart Farmer (DSF) หมายถึง เกษตรกรที่ยังไม่ผ่านคุณสมบัติ Smart Farmer
2. Smart Farmer (SF) หมายถึง เกษตรกรผู้ประกอบอาชีพด้านปศุสัตว์ตามรายชนิดสัตว์แต่ละสาขาตามยุทธศาสตร์ของกรมปศุสัตว์ ได้แก่ โคเนื้อ กระบือ โคนม สุกร แพะ-แกะ สัตว์ปีกที่เลี้ยงระบบฟาร์ม ไก่พื้นเมืองและเป็ดได้ทุ่ง โดยมีคุณสมบัติครบ 6 ตัวชี้วัด โดยในแต่ละตัวชี้วัดต้องผ่านอย่างน้อย 1 ตัวบ่งชี้
3. Smart Farmer Model (SFM) หรือ Smart Farmer ต้นแบบ หมายถึงเกษตรกรผู้มีคุณสมบัติคุณสมบัติพื้นฐานครบทั้ง 15 ตัวบ่งชี้ สามารถเป็นต้นแบบ/ตัวอย่างในการเรียนรู้การเลี้ยงสัตว์ให้กับผู้อื่นได้

คุณสมบัติของ Smart Farmer ตัวบ่งชี้ และตัวอย่างพฤติกรรม แสดงในตาราง ดังนี้

คุณสมบัติของ Smart Farmer	ตัวบ่งชี้	ตัวอย่างพฤติกรรม
1. มีความรู้ในเรื่องที่ทำอยู่	1.1 สามารถเป็นวิทยากรถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือให้คำแนะนำปรึกษาให้กับผู้อื่นได้	- เคยได้รับเชิญเป็นวิทยากรในเวทีต่างๆ - เคยให้คำปรึกษากับเกษตรกรรายอื่นๆ
	1.2 สามารถเป็นเกษตรกรต้นแบบหรือจุดเรียนรู้ให้กับผู้อื่นได้	- เคยมีผู้มาดูงานในฟาร์มของตนเอง - เป็นศูนย์เรียนรู้ในโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์หรือหน่วยงานอื่น ๆ

คุณสมบัติของ Smart Farmer	ตัวบ่งชี้	ตัวอย่างพฤติกรรม
2. มีความสามารถในการเข้าถึงแหล่งข้อมูล และใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการได้	2.1 สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลทั้งจากเจ้าหน้าที่และผ่านทางระบบสารสนเทศและการสื่อสารอื่นๆ เช่น Internet Mobile Pone Smart Phone เป็นต้น	<ul style="list-style-type: none"> - รู้จักและติดต่อเจ้าหน้าที่ของกรมปศุสัตว์หรือเจ้าหน้าที่ กษ. เพื่อสอบถามข้อมูลต่างๆ เป็นประจำ - ใช้งาน Internet ผ่านอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อสืบค้นข้อมูลการเกษตรได้
	2.2 มีการบันทึกข้อมูลและใช้ข้อมูลมาประกอบการวิเคราะห์วางแผนก่อนเริ่มดำเนินการ และบริหารจัดการผลผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด	<ul style="list-style-type: none"> - มีบันทึกหรือบัญชีครัวเรือนเพื่อวางแผนด้านการเงิน - มีบันทึกข้อมูลการผลิต การเก็บเกี่ยวและการจำหน่ายสินค้าการปศุสัตว์ของครัวเรือน
	2.3 มีการนำข้อมูลมาใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาอาชีพของตนเอง	<ul style="list-style-type: none"> - มีการปรับเปลี่ยนช่วงเวลาการเลี้ยงให้เหมาะสมจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการผลิต การจำหน่ายสินค้าปศุสัตว์ของครัวเรือน
3. มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการผลผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain)	3.1 มีความสามารถในการบริหารจัดการปัจจัยการผลิต แรงงาน และทุน ฯลฯ	<ul style="list-style-type: none"> - มีวิธีการลดค่าใช้จ่ายปัจจัยการผลิตต่างๆ เช่น มีการนำมูลสัตว์มาทำปุ๋ย หรือพลังงานชีวภาพ (Biogas) ในการเป็นเชื้อเพลิง - ใช้แรงงานในครัวเรือนเป็นหลักและจ้างแรงงานจากภายนอกตามความจำเป็น
	3.2 มีความสามารถในการเชื่อมโยงการผลิตและการตลาดเพื่อให้ขายผลผลิตได้	<ul style="list-style-type: none"> - สามารถขายผลผลิตได้ทั้งหมดไม่มีเหลือตกค้าง - มีคำสั่งซื้อผลผลิตล่วงหน้าชัดเจน ทำให้วางแผนการผลิตได้อย่างต่อเนื่อง
	3.3 มีการจัดการของเหลือจากการผลิตที่มีประสิทธิภาพ (Zero waste management)	<ul style="list-style-type: none"> - มีการนำของเหลือจากการผลิตทางการเกษตรมาทำปุ๋ยหมักหรือพลังงานชีวภาพ - มีการนำของเหลือจากการผลิตทางการเกษตรมาแปรรูปเป็นสินค้าจำหน่าย
4. มีความตระหนักถึงคุณภาพสินค้าและความปลอดภัยของผู้บริโภค	4.1 มีความรู้หรือได้รับการอบรมเกี่ยวกับมาตรฐาน GAP GMP เกษตรอินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นๆ	<ul style="list-style-type: none"> - มีความรู้เกี่ยวกับมาตรฐานต่างๆ จากการได้รับข้อมูลจากเจ้าหน้าที่หรือการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง - เคยเข้ารับการฝึกอบรมเกี่ยวกับมาตรฐาน GAP GMP เกษตรอินทรีย์ ปศุสัตว์อินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นๆ
	4.2 มีกระบวนการผลิตที่สอดคล้องกับมาตรฐาน GAP GMP เกษตรอินทรีย์หรือมาตรฐานอื่นๆ	<ul style="list-style-type: none"> - มีความตั้งใจที่จะผลิตสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับมาตรฐาน GAP GMP เกษตรอินทรีย์ ปศุสัตว์อินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นๆ - ได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP GMP เกษตรอินทรีย์ ปศุสัตว์อินทรีย์ หรือมาตรฐานอื่นๆ แล้ว

คุณสมบัติของ Smart Farmer	ตัวบ่งชี้	ตัวอย่างพฤติกรรม
5. มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม/สังคม	5.1 มีกระบวนการผลิตที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะและไม่ทำลายสิ่งแวดล้อม (Green Economy)	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่เผาตอ ชัง หรือของเหลือจากการผลิตทางการเกษตร - ใช้ปุ๋ยชีวภาพและลดการใช้สารเคมี - ใช้เทคโนโลยีชีวภาพในการจัดการพยาธิ หรือแมลงต่างๆ ลดการใช้สารเคมีในการเลี้ยงปศุสัตว์
	5.2 มีกิจกรรมช่วยเหลือชุมชนและสังคมอย่างต่อเนื่อง	<ul style="list-style-type: none"> - มีการบริจาคทรัพย์สินหรือสิ่งของต่างๆ ให้กับบุคคลหรือสถานศึกษาในชุมชน - เคยร่วมกับชุมชนในการบำเพ็ญประโยชน์ในสถานที่และโอกาสต่างๆ
6. มีความภูมิใจในความเป็นเกษตรกร	6.1 มีความมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพการเกษตร	<ul style="list-style-type: none"> - ทำกิจกรรมทางการปศุสัตว์ด้วยตนเองและครอบครัวมากกว่าการจ้างแรงงานจากภายนอก - มีการปรับปรุงกระบวนการผลิตทางการเกษตรให้ดีขึ้นจากข้อมูลหรือองค์ความรู้ที่ได้รับเพิ่มเติม
	6.2 รักและหวงแหนพื้นที่และอาชีพทางการเกษตรไว้ให้รุ่นต่อไป	<ul style="list-style-type: none"> - มีการสืบทอดมรดกพื้นที่ทำการเกษตรของครัวเรือนจากรุ่นสู่รุ่น - เคยสอนสมาชิกในครัวเรือนให้มีความรักและหวงแหนพื้นที่และอาชีพทางการเกษตร
	6.3 มีความสุขและพึงพอใจในการประกอบอาชีพการปศุสัตว์	<ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรสามารถยืนยันได้ว่าสามารถแก้ไขหรือจัดการปัญหาต่างๆ ในระหว่างการผลิตได้ - เกษตรกรสามารถยืนยันได้ว่าผลจากการประกอบการอาชีพการเกษตรทำให้มีรายได้และคุณภาพชีวิตที่ดี